

Tüfe'ye Endeksli Devlet Tahvilinin Vergilendirilmesi

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.16 .01-120[75- 16/544]-8754
Tarih	08.01.2018

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup müdürlüğü

Sayı : 38418978-120[75-16/544]-8754 08.01.2018

Konu : Tüfe'ye Endeksli Devlet Tahvilinin Vergilendirilmesi

İlgide kayıtlı özelge talep formu ile eki 20/7/2016 tarihli dilekçede, İşsizlik Sigortası Fonuna ait TRT040516T11 ISIN Kodlu TÜFE'ye Endeksli Devlet Tahvilinin, itfa tarihi olan 4/5/2016 tarihinde Yapı Kredi Bankasında anapara ve kupon dönüşünün gerçekleştiği, ancak Yapı Kredi Bankası ile İşsizlik Sigortası Fonunun hesaplaması arasında Yapı Kredi Bankasınca anapara dönüşünün stopaj matrahının fazla hesaplanmasından kaynaklanan fark oluştuğu, bu nedenle, söz konusu menkul kıymetin stopaj matrahının hesaplanması hususunda banka ile ihtilafa düşüldüğü, İşsizlik Sigortası Fonunun stopaj matrahının hesaplama yönteminin 61 sıra numaralı Gelir Vergisi Sirkülerine göre yapıldığı, buna göre

stopaj matrahının endekslenmiş itfa değeri ile nominal bedelin alış tarihindeki endekslenmiş değeri arasındaki fark esas alınarak hesaplandığı, Yapı Kredi Bankası'na ise tahvilin temiz alış fiyatı nominal bedelin alış tarihindeki endekslenmiş değerinden düşük olduğundan stopaj matrahının hesaplanmasında temiz alış fiyatının dikkate alındığı, oysa İşsizlik Sigortası Fonuna ait 16/11/2011 tarihinde alınan TRT040516T11 ISIN Kodlu TÜFE'ye Endekli Devlet Tahvilinin net alış bedelinin nominal bedelden büyük olması sebebiyle tahvilin iskontolu alınmadığı belirtilerek, itfa ödemesine ilişkin stopaj matrahının nasıl hesaplanması gerektiği hususunda Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinde; menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarının elde tutulması ve elden çıkarılmasından sağlanan gelirler ile mevduat faizleri, repo gelirleri ve katılım bankalarından elde edilen gelirlerin vergilendirilmesine yönelik düzenlemelere yer verilmiştir.

Konu ile ilgili olarak yayımlanan 257 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin; "2.4.1.6. *Kuponlu tahvillerde alış bedeli*" başlıklı bölümünde; kuponlu bir tahvilin satın alınmasında, işlemiş faizin bulunması halinde işlemiş faiz tutarının, kupon alış bedeli, temiz işlem fiyatının (Temiz Fiyat=Sözleşme Fiyatı - İşlemiş Faiz) ise tahvilin alış bedeli olarak kabul edileceği, bir tahvil için işlemiş faizin, temiz işlem fiyatı üzerine eklenmesi gereken ve son kupon tarihinden sonra tahvili elde tutma süresiyle orantılı kupon faizini ifade edeceği ve son kupon tarihinden valör tarihine kadar geçen gün sayısının kupon dönemi gün sayısına oranı ile ödenecek kupon faizinin çarpılması suretiyle hesaplanacağı belirtilerek, temiz fiyatın nominal bedelin altında olması halinde, itfa/alım-satım kazançlarında tevkifat matrahının nasıl hesaplanacağı konusunda açıklamalara yer verilmiştir.

Aynı Tebliğin, "2.4.1.7. *Tahvil alış bedelinin itfa bedeli ve işlemiş faiz tutarının üzerinde olması*" başlıklı bölümünde ise, kuponlu bir tahvilin satın alınmasında, satın alma bedelinin itfa bedeli ile varsa işlemiş faiz tutarının üzerinde olması, başka bir deyişle temiz fiyatın itfa bedelini aşması durumunda fazla olan kısmın izleyen dönemlere ilişkin faiz kuponlarının maliyeti (alış bedeli) olarak dikkate alınacağı belirtilerek, temiz fiyatın nominal bedelin üzerinde olması halinde, itfa/alım-atım kazançlarında tevkifat matrahının nasıl hesaplanacağı konusunda açıklamalara yer verilmiştir.

Öte yandan, 61 sıra numaralı Gelir Vergisi Sirkülerinde;

"...

Enflasyondaki değişmelerden etkilenmeyen öngörülebilir net getiri garantisi sağlayan TÜFE'ye endeksli Devlet Tahvillerinin elde tutulması ve elden çıkarılmasından doğan kazançların Geçici 67 nci madde kapsamında vergilendirilmesinde, tevkifat matrahının nasıl tespit edileceği bu Sirkülerin konusunu oluşturmaktadır.

2. TÜFE'ye Endeksli Devlet İç Borçlanma Senetlerinde Vergileme

Sabit getirili Devlet Tahvillerinin vergilendirilmesine ilişkin esaslar 257 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Teblięinde açıklanmış olup, Tebliğin ilgili bölümlerinde tevkifat matrahının tespitinde dikkate alınan temiz fiyatın tahvilin alış fiyatından birikmiş faiz tutarının düşölmesi suretiyle hesaplanacağı belirtilmiştir.

TÜFE'ye endeksli Devlet Tahvillerinde enflasyon farkını içeren temiz fiyatın hesaplanması da aynı yöntemle göre yapılmakla birlikte, hesaplamada reel birikmiş faiz yerine enflasyon dahil birikmiş faizin dikkate alınması gerekmektedir.

Kupon başına ödenen prim tutarı, temiz fiyat ile senedin nominal bedelinin alış tarihindeki endekslenmiş değeri arasındaki farkın, kupon sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanacaktır.

İtfa tarihindeki anapara ödemesine ilişkin tevkifat matrahı ise, endekslenmiş anapara tutarı ile senedin nominal bedelinin alış tarihindeki endekslenmiş değeri arasındaki fark olacaktır.

...

Kupon Başına Prim Tutarının Tespiti:

Nominal Bedelin Alış Tarihindeki Endekslenmiş Değeri = 2.029,85 [2.000 * (136/134)]

Kupon Başına Ödenen Prim Tutarı = (Temiz Fiyat - Nominal Bedelin Alış Tarihindeki Endekslenmiş Değeri) / Kupon Sayısı

$$= \mathbf{82,34} (2.112,19-2.029,85) / 10$$

$$= \mathbf{8,23}$$

...

- İtfada Tevkifat Matrahının Tespiti:

$$\text{Anaparanın İtfa Tarihinde Endekslenmiş Değeri} = 2.985,07 [2000* (200/134)]$$

Anapara İtfasında Tevkifat Matrahı = Endekslenmiş İtfa Değeri - Nominal Bedelin Alış

Tarihindeki Endekslenmiş Değeri

$$= \mathbf{955,22} (2.985,07- 2.029,85)"$$

açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre, TÜFE'ye Endeksli Devlet Tahvillerinin elde tutulması ve elden çıkarılmasından doğan kazançların geçici 67 nci madde kapsamında vergilendirilmesinde 61 sıra numaralı Gelir Vergisi Sirkülerinde yapılan açıklamalar çerçevesinde işlem tesis edilmesi gerekmekte olup, söz konusu Sirkülere göre, kupon başına fazla ödeme tutarının hesaplanması için temiz fiyatın nominal bedelin alış tarihindeki endekslenmiş değerinin üzerinde olması ve böyle bir tahvilin itfaya kadar elde tutulması halinde itfa ödemesine ilişkin tevkifat matrahının hesaplanmasında endekslenmiş itfa değeri ile nominal bedelin alış tarihindeki endekslenmiş değeri arasındaki farkın dikkate alınması gerekmektedir.

Dolayısıyla, TRT040516T11 ISIN Kodlu TÜFE'ye Endeksli Devlet Tahvili her ne kadar 16/11/2011 tarihinde 102,788 bin TL birim fiyat üzerinden alınmış olsa da, tahvilin temiz alış fiyatının nominal bedelin alış tarihindeki endekslenmiş değerinin altında olması nedeniyle bu tahvil için kupon başına fazla prim

hesaplanması söz konusu olamayacağı gibi tahvilin itfasında tevkifat matrahının hesaplanmasında nominal bedelin alış tarihindeki endekslenmiş değerinin esas alınması da mümkün bulunmamaktadır. Başka bir deyişle itfa nedeniyle tevkifat matrahı hesaplanırken nominal bedelin alış tarihindeki endekslenmiş değeri yerine temiz alış fiyatının dikkate alınması gerekmektedir. Söz konusu uygulamada, TÜFE'ye endeksli tahvilin net alış bedelinin, nominal bedelin üzerinde olmasının önemi bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 13.09.2026